

ΤΟ ΤΑΛΑΝΤΟΝ

Ἡ φυσιογνωσία τῆς ιδιοφυΐας (talent). — Πῶς ἀποκτᾶται αὕτη καὶ πῶς τελειοποιεῖται. — Βῆμα πρὸς τὴν καλλιτεχνικὴν μεγαλοφυΐαν.

δεμα θὰ κάνωμε τοῦ ἀντίχριστου, ποῦ ἔχομε μέσα στοῦ σπίτι μας;

— Θὰ σοῦ εἰπῶ : Τὸ μόνο μου ὄνειρο κι' ἡ μόνη μου εὐχαρίστηση εἶταν νὰ τὸν βρῶ σὲ καμμιὰ μεριά, καὶ νὰ μοῦ εἰποῦν : — Αὐτὸς εἶναι ὁ φονιάς τοῦ παιδιοῦ σου, ὁ Χαμίτ-Γκόγκας ! — Καὶ νὰ χυθῶ νὰ τοῦ πιῶ τὸ αἷμα, ἀλλὰ τώρα . . . ἤρθαν ἀνάποδα τὰ πράγματα. Ὁ ἐχθρὸς μου ὁ ἄσποντος ἔχει προστάτη τὸ σπίτι μου ! Κάθησε στοῦ τραπέζι μου, ἔφαγε τὸ ψωμί μου, ἔπινε τὸ νερό μου, ἤκουσε τὲς εὐχές μου, κι' ἤκουσα τὲς δικές του. . . Τί νὰ τοῦ κάμω ; Ἄς τὸ βρῆ ἀπὸ τὸ Θεό, κι' ὄχι ἀπὸ μένα.

Κι' ὡς πότε θὰ τὸν φυλάμε μέσα ἐδῶ ;

— Ἄκουσε : Ἐγὼ πηγαίνω μὲ τὴ νύφη μου στοῦ δωμάτιο, ποῦ κοιμούνται τὰ παιδιά, γιὰ νὰ μὴ συναπαντηθῶ μ' αὐτόν, κι' ἀνάψη ἡ ἔχτρα τὸ μῖσος στὴν καρδιά μου, καὶ κάμω ὅ,τι δὲν πρέπει νὰ κάμω, κι' ἐσὺ πήγαινε στὴν τραπεζαρία, καταίθασέ τον ἀπὸ τὸν καπνοδόχο, ποῦ τὸν ἔχω κρυμμένο, καὶ βγάλε τον ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, δεῖξέ του τὸ δρόμο, ποῦ ἔχουν πάρει οἱ στρατιῶτες, κι' αὐτὸς ὅποιον δρόμο θελήσει ἄς πιάσει.

Ὁ ὑπηρετὴς τράβησε γιὰ τὴν τραπεζαρία, ἀλλ' ὁ γέρος κάτι εἶχε λησμονήσει ἀκόμα κι' ἔκραξε τὸν ὑπηρετὴ :

— Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ : Βάλε του κι' ἓνα μεγάλο κομμάτι ψωμί στοῦ σακκούλι.

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔπιασε τὴ νύφη του ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ πήγαν κι' οἱ δύο μαζὺ στοῦ δωμάτιο, ποῦ κοιμῶνταν τὰ ὄρφανά, γιὰ νὰ μὴ ἰδοῦν νὰ περνᾷ ὁ φονιάς τοῦ πατρὸς τους, τοῦ ἀντρὸς τῆς, καὶ τοῦ μοναχογιοῦ του !

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΔΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1

*Κάθομαι μόνη. . . Λάμπουνε τ' ἀστέρια
Καὶ μὲ ἀπαλά καὶ διάφανα φτερά
Φεύγει ὁ νοῦς μου κ' ἔρχεται κορτά σου,
Ζητῶντάς τὴ χαμένη μου χαρά !*

*Κάθεσαι μόνος. . . Λάμπουνε τ' ἀστέρια
Ἀρχίζουμε καὶ οἱ δύο ἓνα σκοπὸ,
Κι' ἀκούγεται ὁ ἀντίλαλος ποῦ φεύγει
Νὰ λέει μὲ λαχτάρα : . . «Σ' ἀγαπῶ !»*

2

*Γυρίζω μὲ παράπονο τὰ μάτια μου,
Τὸ νοῦ μου ἀπὸ τὴ σκέψη θολωμένο,
Καὶ βλέπω ὅ,τι ἐθέμαγε τὴ ρειοτή μου,
Γιὰ πάντα ποῖδ' σ' ἐμένα ρά 'ραι ξένο !*

*Γέλοια, χαρὲς, τραγοῦδια, μεσ' στὰ στήθη μου
Ἀντίλαλο δὲ βρίσκουν, σὰν καὶ πρῶτα. . .
Φτωχὴ καρδιά !. . Κάθε παλμὸς σου σβένγεται,
Σὰν τὴ στερεὴ τοῦ τροβαδούρου νότα !*

ΜΑΡΙΚΑ ΠΙΠΙΖΑ ΜΑΝΤΖΟΥΝΗ

νεοελληνικὴ τέχνη, λίαν ταχέως ἐξεδήλωσε τὴν κληρονομικὴν αὐτῆς καλλιτεχνικὴν προδιάθεσιν, ἰδίως ἐπ' ἐσχάτων, χάρις εἰς τὸ εὐχάριστον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐφθάσεν ἐπὶ τέλους ἡ παρ' ἡμῖν καλλιτεχνικὴ ἐξέλιξις.

Ἐξεδήλωσε ὁ αὐτὴν ταχέως ὑπὸ μορφὴν τόσων ὡραίων εἰκόνων, διότι ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ, ὡς κατ' ἐξοχὴν νευρική, εἶνε κληρονομικῶς καλλιτεχνική, δὲν ἀπρητοῦντο δὲ εἰμὴ εὐνοϊκαί τινες συνθήκαι διὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν ὡραίων αὐτῆς ἐκδηλώσεων.

Θετικὸν ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐξετάζοντες τὴν ποιητικὴν ἔκρηξιν τῆς ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς ἀπ' αἰῶνων κρυπτομένης καλλιτεχνικῆς ιδιοφυΐας, ἥτις μετὰ τῶν ἄλλων ἰδιαιτέρων χαρισμάτων εἶχεν ὑψώσει ἄλλοτε τὴν φυλὴν εἰς τὴν ἀριστοκρατικὴν μειονοψηφίαν τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς πλειονοψηφίας τοῦ ἐπιλοίπου κόσμου, εὐρίσκουμεν τὴν ψυχολογικὴν διάπλασιν ὀφειλομένην εἰς τὴν κληρονομικότητα, τὸ κλίμα καὶ ὅλον ἐν γένει τὸ ἀρμονικὸν περιβάλλον τῆς ὡραίας ἑλληνικῆς φύσεως, ἥτις διέπλασεν εὐαίσθητα τὰ ἐγκεφαλικά κέντρα τῆς ἀντιλήψεως τῶν καλλιτεχνικῶν ἰδεῶν, τῆς συναρμοστικῆς αὐτῶν καὶ τῆς εἰδικῆς αἰσθήσεως τῶν χρωμάτων καὶ τῶν ἤχων, δι' ὧν ἐκφράζει ὁ καλλιτέχνης τὰ διάφορα αἰσθήματα του.

Ἡ καλλιτεχνικὴ ιδιοφυΐα σχετιζομένη μὲ τὴν εἰδικὴν ἀνάπτυξιν κυρίως οὐχὶ τῶν ἀνωτάτων κέντρων τοῦ ἀνθρώπου, δὲν δύναται βεβαίως ν' ἀποτελέσῃ τὴν ὑπερτάτην ἔκφρασιν τῆς τελειοποιήσεως τῆς ἀνθρωπίνης μεγαλοφυΐας, ἢ ἐκφραίνει ἡ τελειότες τῆς ἀνωτάτης κρίσεως καὶ θελήσεως τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Δὲν ἔπεται ὅμως ὅτι, ἀποτελοῦσα τὴν πρώτην βαθμῖδα τῆς καλλιτεχνικῆς μεγαλοφυΐας, διερμηνεύει βαθέως ὑψηλὰς συγκινήσεις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἥτις κληρονομικῶς εὐαίσθητος πρὸς τὰς ἐμφύτους ἐν ἡμῖν συγκινήσεις, ἄς θωπεύει ἀρμονικῶς ἡ τέχνη, χύνει δάκρυα ἢ συναρπάζεται ἀπὸ τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ καλλιτέχνου, καθὼς καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλο ἔργον μεγαλοφυΐας.

Θετικώτερον ἐξεταζομένων τῶν πραγμάτων,